

Turba Kool (lasteaia osa) KESKKONNAÜLEVAATUS

Keskkonnaülevaatus lühikirjeldus.

TURBA KOOL(lasteaia osa) esimene keskkonnaülevaatus viidi läbi õppeaasta 2023/2024 sügisel. Keskkonnaülevaatus aluseks kasutati Rohelise Kooli raamküsimustikku. Kuna tegemist oli esimese ülevaatusena meie lasteaia jaoks otsustasime kasutada küsimustikku täismahus ja omapoolseid muudatusi mitte teha.

Küsimustikule vastasid lasteaia kahe vanema rühma lapsed, kogu lasteaia meeskond ning lapsevanemad. Meeskonna küsitlus viidi läbi Google Drive keskkonnas, mis võimaldas vastuseid lihtsalt süstematiseerida ning analüüsida. Laste küsitlus viidi läbi suuliselt. Korraga vastas küsimustele 2-3 last, selline väikeses grupis küsitamine andis parema ülevaate laste seisukohtadest ja arvamustest. Tulemused analüüsiti ja koostati kokkuvõtte, mis andis koos meeskonna küsitluste tulemustega keskkonna ülevaatus koondkokkuvõtte.

Analüüsides eelpool nimetatud ülevaatus tulemusi kujunesid Rohelise Kooli programmi teemadest tegevuskava peamiseks suundadeks teemad:

1. Elurikkus ja loodus
2. Tervis ja heaolu
3. Jäätmed ja prügi

Kõik nimetatud teemad on lasteaia selle õppeaasta tegevuskavas ettevõtmistega kaetud ja seotud. Planeeritud on mitmeid rühmade üritusi, ülelasteaialisi ettevõtmisi ja lapsevanemaid kaasavaid sündmusi.

TEAVITAMINE JA KAASAMINE
Kas kogu lasteaiapäere teab, et osaleme Rohelise kooli programmis?
Kas lasteaia hoovi ja majja sisenev külaline (lapsevanem) saab infot, et oleme keskkonnasõbralik lasteaed?
Kas lapsevanemad teavad, et meie üheks prioriteediks on keskkonnaharidus ja keskkonnasõbralik käitumine?
Kas lapsevanematel võimalik panustada keskkonnahariduslikesse tegevustesse?
Kas lapsed on mõistnud, et väärtustame keskkonnahoidu?
Kas lasteaia kodulehel on info, et osaleme Rohelise kooli programmis?
Kas meie allhankijad, sh toitlustaja, ja tarnijad teavad, et vajame keskkonnasõbralikult toodetud materjale ja vahendeid?
Kas meedias ja sotsiaalmeedias on ilmunud infot meie keskkonnasõbralikkuse kohta?
Kas lasteaia ürituste (nt ekskursioonid, spordipäevad, aktused jm tähtpäevad) korraldamisel arvestatakse keskkonnanahoiu põhimõtetega?

PRÜGI ja JÄÄTMETEKKE VÄHENDAMINE
Siseruumides
Kas maja on prügist puhas?
Kas kõik teie lasteaia prügikastid on jäätmete liigiti kogumise võimalusega?
Kas jäätmekaste on piisavalt ja need on õigetes kohtades?
Kas jäätmekaste tühjendatakse piisava sagedusega?
Kas jäätmekastides on õiged asjad?
Õuealal
Kas õu on prügist puhas?
Kui leidsite prügi, siis kas see on pärit lasteaiast või väljastpoolt õueala?
Kas kõik teie lasteaia õueala prügikastid on jäätmete liigiti kogumise võimalusega?
Kas jäätmekaste on õuealal piisavalt ja need on õigetes kohtades?
Kas jäätmekastid on kasutamiseks mugavad ja õige ehitusega (tuul ega linnud ei saa jäätmeid laiali pillutada, mitte liiga väikesed ega liiga suured)?
Väljaspool lasteaeda
Kas lasteaia ümbruskond väljaspool oma territooriumi on tavaliselt puhas?
Kas ümbruskonnas on piisavalt prügikaste?
Kas lasteaed teeb midagi, et aidata kogukonnal ümbrust puhtana hoida?
Üldine
Kas lasteaial on jäätmete suhtes olemas selged põhimõtted?
Kas lasteaiapäere teab, milliseid probleeme põhjustab prügi keskkonnale ja elusloodusele?

Kas peate arvestust, millist, kus, millal ja kui palju olete prügi leidnud?
Säästmine
Kas õpetajad teevad kahepoolseid koopiaid?
Kas alati kasutatakse ära paberi mõlemad küljed, enne kui see vanapaberi kasti pannakse?
Kui lasteaias väljasõitudele võetakse kaasa toitu, siis kas selleks kasutatakse korduvkasutatavaid karpe ja välditakse kõrremahlu, ühekordseid joogipudeleid?
Kas lasteaias sündmustel on alati kasutusel korduvkasutatavad nõud?
Taaskasutus
Kas vihikud on ümbertöödeldud paberist?
Kas tualettpaber ja paberkäterätid on ümbertöödeldud paberist?
Kas lasteaias ostetakse ümbertöödeldud koopiapaberit?
Kas te taaskasutate mingeid pakendeid rühmaruumis?
Kas korraldate taaskasutuslaatu (mänguasjade, raamatute jms vahetamiseks või müügiks)?
Kas annate ilma omanikuta riided jm esemed (Uuskasutuskeskusesse, sotsiaalabiosakondadele vm)
Ümbertöötlemine
Milliseid materjale/esemeid järgnevalt te kogute ümbertöötlemiseks? Paber ja papp Pakendid (plast, metallpurgid, klaas) Biojätmed Toit Patareid Elektroonika Toonerid
Kas te kompostite biojätmeid ise?
Kas kasutate lasteaias haljasaladel komposti?
Kas toitlustajad/kokad kompostivad biojätmeid koos lasteaiaga*?
Kas toitlustajad/kokad koguvad jätmeid liigiti?
Teave
Kas lasteaias teab, miks te üritate jätmeteket vähendada?
Kas olete vaadelnud ja võrrelnud jätmeteket erinevatel kuudel ja aastatel?
Kas õpetajad arutavad jätmetekke andmeid lastega?
Kas kõik lasteaias teavad, mis saab asjadest/materjalidest, mis töödeldakse ümber?

ELURIKKUS JA LOODUS
Kas lasteaia õues on puid ja/või põõsaid?
Kas lasteaia puud ja põõsad on kaardistatud: nimekiri ja skeem?
Kas uute puittaimede istutamisel eelistatakse omamaiseid liike?
Kas lasteaia õuel on hekke?
Kas lasteaial on tiik, veesilm, oja?
Kas tiigis on madal koht, kust konnad, vesilikud, siilid ja teised loomad pääsevad veele ligi ja vajadusel tiigist välja?
Kas teie lasteaial on niit (ala, kus ei niideta/ niidetakse harva) ja kus lapsed saavad taimi ja putukaid uurida?
Kas olete uurinud niidul kasvavaid rohttaimeliike?
Kas olete teinud midagi, et suurendada lasteaia õue elurikkust (nt kompostimine, elupaikade loomine: oksahunnik, kivihunnik, lamapuit, lõhnavate õitega taimed, niitmata alad, putukahotellid ja -restoranid)
Kas lasteaia õu pakub lindudele elupaiku (lindude pesakastid, toidumajad, jooginõud, marju või pähkleid kandvaid puid/põõsaid)
Kas olete uurinud ja teate, millised putukad, linnud jt loomad elavad teie õuealal või külastavad seda?
Kas sisestate oma andmeid loodusvaatluste andmebaasidesse?
Kas lasteaia õuel kasutatakse herbitsiide ja/või pestitsiide?
Kui tihti õpivad lapsed erinevaid taime-, seene- ja loomaliike tundma?
Kas olete uurinud, kui palju Eesti seene-, taime- ja loomaliike lasteaiaipere tunneb?
Kas olete kaardistanud toataimed (nimekiri, infosildid)?
Kas lasteaiaipere oskab nimetada 5 puittaime liiki õuealal?
Kas lasteaiaipere oskab nimetada 5 rohttaime liiki õuealal?
Kas lasteaiaipere oskab nimetada 5 linnuliiki, keda võib kohata õuealal või ülelennul?

TERVIS JA HEAOLU
Kas lastel on võimalus iga päev puu- või aedvilja süüa?
Kas vahepalaks pakutakse hooajalisi puu- ja aedvilju?
Kas lastel on võimalik oma arvamust avaldada, mis toite nad tahaksid süüa?
Kas joogivesi on kogu päeva jooksul saadaval?
Kas lapsed võivad igal ajal vett juua?
Kas kõigil lastel on võimalik lasteaias (õppeaias, aknalaua vm) mingit toidutaimet kasvatada ja seda süüa?
Kas lasteaed kasutab keskkonnasõbralikke puhastusvahendeid?
Kas lapsed käivad iga ilmaga õues?
Kas lapsed käivad ka nädalavahetusel õues?
Kas lapsed oskavad õigesti käsi pesta ja teevad seda?
Kas lastele meeldib lasteaias?
Kui lapsel on mure, siis kas ta saab sellest kellelegi lasteaias rääkida?

Kas lasteaia aknaid saab/ tohib avada rühmaruumi õhutamiseks?
Kas rühmades on toataimi?
Kas lastega tehakse tunnis keskendumise, kohaloleku ja meelerahu saavutamise harjutusi?
Kas õpetajad ja lapsevanemad on teadlikud mänguasjades jm materjalides sisalduda võivatest ohtlikest kemikaalidest ja oskavad neid tooteid vältida?